

Womhaj Bóh!

Cizklo 52
29. dez.

Lětnik 5.
1895.

Szerbiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju so kóždy sobotu w Šmolerjez knihciziscezerni w Budyschinje a šu tam dostacž sa šchtwórtlětnu pšchedpłatu 40 wp.

Njedzela po hodžoch a lěta kónz.

Mójj. 32, 26: Ja cze njewopuschcžu, khibu so mje požohnujesch.

Děpscheho dara sa wukhod se stareho a sa nutskhod do noweho lěta, do kotrehož ja nětotre dnj fastupimy, njesnaju, hacž nihdy njewustawazu modlitwu Jakubowu: „Anježe, ja cze njepuschcžu, khibu so mje požohnujesch.“ Wona ma móz naš prawje mudrych czinicz k sbóžnemu wumrjecžu a kóždemu dnjej, kóždemu lětej a škónčnje naschemu zylemu žiwjenju sbóžny kónz spožczicz: „Ja šym Boha wot woblicza k woblicžu widzał a moja dušcha je wumožena!“ Šchtóž tak wumrje, sbóžnje wumrje.

Jakub stejesche, jako šo tak modlesche, runje kaž my w tutych dnjach pšchi wažnym wotdželenju žiwjenja. Sady njeho ležesche zisba, wotrocžkowski dom, pšched nim kraj jeho wótzow, kraj jeho a jeho luda pšchichoda a Bóh běsche jemu šam i nowa šlubjenje dał: „Ja šym i tobu a chzu cze šwarnowacz, hdžez ty pocžehnjesch; a chzu tebje šašo pšchiwjescz do teho kraja. Pšchetož ja nochzu tebje wopuschczicz, hacž ja wšhitko šym czinik, šchtož šym tebi rěczal.“ Ale šchto dha nětko hišcže pobrachowasche, hdžž běsche Bóh se šwojim šlubjenjom: „Šaj“ a Jakub se šwojej wěru: „Šamjen“ prajit? hdžž czaj pruhowanja sady njeho a kraj šlubjenja pšched nim ležesche? Šlaw běsche jemu hišcže i njepšcheczolom. Runje rošhorjeny bratr i 400 mužemi šo domoj wróczazemu Jakubej napscheczimo cžehnje. — Ale tak móže šo Jakub Šlawu bojecž, hdžžž je wysche njeho wutroba lubowa-

zeho Boha, kotryž běsche runje twjerdu wutrobu Šabonowu šmjechzil a na kotrehož hladajo mohł prajicz: „Š mojim Bohom šamóžu ja wulke škutki czinicz, i mojim Bohom šamóžu pšches murju štafacz!? Ale jow runje tež.

Šahadło klubje leži: niz Šlawowy hněw, ale Jakubowe šle šwědomnje jeho bojasneho czini. Žiwny Bóh je je jemu napscheczimo šupit a je jemu, dofelž chžysche nětko do šlubjeneho kraja šaicz ruku na wutrobu položil a k njemn prajit: Čžakaj, cžoho dla šy pšcheczimo šwojemu bratrej njesprawny, njesprawny tež pšcheczimo šwojemu naney byl? Čžeho dla šy jeju i lešnosczu šjebał, hdžž dyrbsesche wěricž a cžakacz, — cžeho dla šy na tajke waschne žohnowanje šlubjenja na šo cžahnył, kotrež dyrbsesche po prawym puczju herbowacz? Čžeho dla šy mi prjedy czinik? Na cžłowjekach šo šhrěšcho šy ty tola na Bohu šamym šhrěšchil a město teho šo by wodacže pytal, šy hrěch nětko hižo na wšchě dwazyczi lět na šwědomnju wokolo nošnył. Štej šmėrom a šcžiú najprjedy rachnowanje se šwjatym Bohom! O, Šlawowy hněch by wšchal šo pšcheminył a nješł, ale šchto pšcheminje, šchto nješe Boži hněw? Teho dla šo Jakub boji, šwojeho bratra šetacz. Šchto by czinik? To, šchtož wopravdže czini — šo pšched šwojim Bohom dele padnje, jemu wšchu šłóscž wušnaje a w šprawnej polucze praji: „Šaj, Anježe, ty mašch prawo, hdžž mje mojeje šebicžnosczje a njesprawnosczje dla šbijesch; na tebi šamym šym hrěšchil, ale ja prošchu: Šchtož šym czinik, to pšchitryj! Ty šy tež še mni wo hnadžje rěczal a šy šwěrnny w šwojich

ślubienjach; teho bo ja dżeržu a cze niepūschežu, khibā so mje požohnuješch! — A Jakub je bo tak i Bohom bēdżit w tamnej kwiataj noży a dohnył. Rozłamany kam w swojey noży, i wuwinięnym bjedrom, ale i wodaczom hrēcha a i mērom w śwēdomnju wōn i nōżneho bēdżenja wuńdże a mōże nētko straičny a bjes bojoścze tež cżłowje- kam napischeczimo stupicz, pichetoż hdyż je Bōh sa njeho, shtō mōże pscheczimo njemu bycz? —

Lubi bratija a kotry, tež my wobiamknjemy w tych dnjach wotdżel našeho podroźnistwa a cżehujemy w nowym lēcze do kraja, kotryż hišcze cżemny psched nami leży, kotryż pať je psches Boże ślubjenje rośkwētleny. Rhodźmy jako podroźnicy w nim a wytajmy w njebjeśach, w kraju ślubjenja, swoje mēščezaniske prawo. To pať je njemōżna wēż, hdyż dyrbi naše śwēdomnje hišcze kaž pola Jakuba starych njewodatych hrēchow dla swōj napominazy a śchrafowazy hłōb posbēhnycz; i bojaśnej wutrobu bychmy potom našchey łōdżiczzy bjes wōdżenja na njemērnym morju wokoło honicz dali. Wobcżezuje-li tebe se stareho lēta hišcze nekajka skōscz abo maśch-li hišcze staru, njewobro- cżenu wutrobu, wosmjesch-li njestamanu wolu se stareho lēta do noweho, potom sa kōbu cżehujesch swinadło, kotreż sadżewa, so mōhł wjeśeky do prēdka krocicz a kotreż twoju po Bohu kēbi żadazu wutrobu k jemu cżehnje. Tcho dla cżemy wšchitzy hromadže, prjedy hacz pośledni džen lēta k kōnzej dze, bo pruhowacz a pschepytacz, tak i našchey kēbicznoscžu a kamowolu, i našchim hnēwom a samiježu, i našchey njepšcheczelniwoscžu a njesczēpliwoscžu, i našchey njesprawnosczu a njelubośnosczu stej. Ssmymy w sańdżenym lēcze pschibywali na inuśkownym cżłowjeku a niz jenoż na wēcznosczu, ale tež njebjeśam bliże wšchischli? Ssmymy pokraczowali w pōśnacžu teho Anjesa? Ssmymy bo cżiścze wot hrēcha idali, so bēšche nam hrēch napischeczimny a njeśbmny wjazzy se žanej nitku našchey wutroby na nekajkej hrēšchnej pschishilnosczu wiśali? A teho dla śhibujmy bo psched tym Anjesom a wrośchmy: Wodaj mi moje hrēchi, so bych wucziscżeny był! Shtoz kym hrēschil, to pschitryj! ale dżerżmy tež jcho twjerdze sa jcho ślubjenje a prajmy: Ja cze niepūschežu, khibā so mje požohnuješch. Anjeze, ja žaneje kroczele do noweho lēta njeczinju, doniż wēicze njewēm a wot tebe śwēdczenje nimam, so mi żadyn njewodaty hrēch wjazzy na śwēdomnju njeleży, ale so kym wšchōn wot tebe wucziscżeny. Ja cze niepūschežu, doniż mje ty njepožohnuješch a ja sašo potnje k tebi prajicz njemōžu: Abba, luby Wōtče! — Ślaj, hdyż ty tak se kwojim Bohom sańdżenosczu dla wotrachnuješch, potom mōzeich straičnje do pschichoda hladacz a hieč, njetrjebaśch bo kaž Jakub cżłowjekow bojecz, pichetoż hdyż bo Bohu spodobamy, wōn tež cżini so kwo tež našchi njepšcheczeljo i nami spokojom.

Njeprośch pať teho Anjesa jenoż wo wodacze hrēchow twojeho sańdżenego žiwjenja, prośch jcho tež wo cżistu wutrobu a noweho, wēsteho ducha, so by w nowym lēcze nowy cżłowjek był. Swēt bo do teho bēdżenja, tež hdy by pschi tym bjedro bo tebi wuwinyło; wōstaj kwoju cżelnu mōż sady bo, daj kēbi kwoju wolu śkamacz, dżerż pať jcho też sa jcho wēcznu śwērnoscž, na kotruż je bo też sa tebe swjasał, wupšchestrēj jemu napischeczō ruzny twojeje wēry a praj: Ja cze niepūschežu, khibā so mje požohnuješch a mi dajch cżistu wutrobu a wēsteho ducha, so by stare saschło a wšchitko bo nowe scżinilo! —

W Jakubowym žiwjenju hišcze cżemne hodżiny pschidżechu. Ale haczrunje psches nekotru hłubinu dżēšche, wōn tola hacz do kwojeho skōnczenja stroschtny w wēry a w towarśtwje se kwojim Bohom wōsta; pichetoż pola Anjela bēšche jemu kōnczko

śchadżalo. Kac wjele bōle mōżemy my, kotryż my pod hodownym śchtomom stejimy, kotrymž je Jesuś jako jaśne kōnczko śchadżal, to nashonicz, — hdyż my bo modlimy kaž Jakub: Sdżez je Jesuś Khrystuś i Anjesom, tam je džen a kraśniścho! Sdnyż też hłuboka śrudoba našchu wutrobu cżiścze, my mōżemy we wēry bo bēdžo horje hladacz k temu, kotryż naś kwoitajo a wucziscžo śrudobu sezele so by kam kwoj wobraś w naś pschekraśnil. Cżim dale ścheczejian pschidże, cżim czežo bo jemu stupa. Někotra nadżija bo śniczi, nekotre żadanje bo njedopjelni, ale jenoż so bychmy sa- cżuli, so kmy tudy zwiśnizy a podroźnizy a so mamy našch wōtżny kraj horfach. — Czežo pať hišcze hacz tajka śrudoba je ta śnjescz, hdyż cze bo dżēscžu Bożemu seśdacz, kaž by Bōh kwoje wobliczo wot njeho wotwobrocził, so zyle jasťoreził. Ale tež w tajkim cżēklim spytowanju tōn Anjes myśle hnēwa nima, ale luboścze a mēra a duścha kme a dyrbi i Alśafom prajicz: Dha wōstanu ja stajnje pschi tebi! a i Jakubom: Ja cze niepūschežu, khibā so mje požohnuješch! A kohoż wōn žohnuje, tōn wōstanje žohnowany wēcznje.

Tak cżemy stare lēto wobiamknječ, so by nam wone hnadne lēto było. Tōn Anjes pomhaj nam, bjes njeho my niczo njesamōżemy. Śamjeń.

Adwentyśke śnyki.

(Pōkraczowanje.)

Wonať je wozżyny wobraś na blido stajil — spōdy śchtoma wōn stej. Wōn na śchtom pohlada. Śchtom je tajki mały, kajkiž bēšche hodowny śchtom w dżēczazyh lētach w jcho staršichim domje. Ach, jcho staršicheju dom — wjazzy jcho domišna njeje. Safo bēšche wōwka wumrjela, bēšche wōn to kwojey maczeri a kwojemu kwokej śjewil a bēšche piśal, so dyrbi tola nekto na pohrjeb pschidż; ale macz bēšche jemu wotmolwila, so je wona hižo lēto na njeho cżakala; so bychu bo wšchitzy wutrobnje swjēkelili, hdy by wōn pschishoł; so je wona to jemu a wozzy rad popšchala, so staj bo i wutrobu lubowaloj; so dżē je wona kama wozzy kwoje dżēczō dala; ale so je kēbi tola žadala, so njeby tak k tym kwojim stał, kaž jcho listy polasuja, a so k njemu nichto njepšchidże, prjedy hacz tam wōn pobyl njeje; so je jejna hłuboka śrudoba dženka hišcze, so wōn pschi semrjecžu tych kwojich njepōśnaje a pōśnacž njecha, so adventski kral psched durjemi stej a klapa a so je kōžde k rowu swonjenje adventiske swonjenje kotreż cżedža njemērnym k mērnemu śēričtej cżahnycz a wabicz; so je to jejna najhłubicha śrudoba, so ma wōn tu wopacznu myśl, so kwo pjenjesh a kulo tuteho kwoća wjazzy hacz tamny mēr, kotryż bo je žlobita w Bethlehemje bjerje a wutrobu napjelni a wobohaczuje.

Wonať bēšche rośhorjeny tōn list cżitawšchi: Czeho dla tež jemu pschi jcho hłubokej śrudobje tak piśasche? S wotkal wona wjedzesche, so wōn žaneho mēra njemēšche? Czeho dla njechachu wona abo kwoť abo kōtra k njemu pschidż? Wōn wšchaf bēšche kōtje doprajil, jako bēšche bo ženicz cżyła; ale to bēšchtej tola jcho prawo a pschishilnoscz bylej; a shtoz bēšche na tych kwojich cżinil, bo jemu i njedżafom saplaczi — tak wōn pschi kēbi myślesche.

Kac tola sańdżene dny rēcza, hdyż wōnkach adventiske swony swonja. Ssamotny muž je wozżyny wobraś na boť polożil a w kōrje pyta, w kotrymž kwo wšchelake stare wēzy. Tam leży jedyn maczerny list. Wōn jōn do ruki wōsmje a sašo khetje na boť položi. Na to druhi wōsmje. To je sašo maczerny list. To je list, kotryż je bo i krowajazej wutrobu piśal. Włacz jemu idżeli, so je jej pschichodny kym wumrjel a so stej nekł wōbej wudowje i dwēmaj dżowcziczkomaj jcho kōtry do wudowje jstwiczi, w kotreż bēšche nēhdy kama bydlila, cżahnylej. Wona piśasche: so bo kamo rojumi, so je śrudoba wulka, ale so macz a dżēsczi wjedža, so ta kama ruka, kotraž rany bje, je też sahoji a so budže klyny Bōh, kotryż je nana domoj sawołał, nekto wudowow a khyrotom Wōtż.

W tym kwojim liścze bēšche jcho macz prośyła, so dyrbi nekto sa mału dżowcziczku kwojeje kōtry cżinicz; so wšchaf budżetaj wonaj a jcho kōtra bo prōzowacz a dżelacz, ale so wona tola kēbi žada, so bēšchtej też dżēsczi nekto nawuklej.

Wšchelake cżuczā bēchu jemu psches wutrobu, wšchelake myśle psches hłowu cżahnyle, jako bēšche tōn list dostał. Wōn bēšche dżēsczi kwojeje kōtry bohacze podpjerał a kōždy kōrcz, hdy by pjenjesh pōkłał, bē dżakny list pschishoł. Ale te listy wutroby

bliže pschinyjele njeběchu. Druhdy bēšche s lista maczerje abo kotru tajki synk won klinczał, kaž byshtaj jeho jako njesbożowneho wobzarowaloj, jeho, kotruž tola w sbožu bedžesche. Macz wschaf jemu ženje wjazy žanych porokow činiła njeběšche a tola kaž porokowanje s listow klinczešche. Macz wjazy słowczka spominala njeběšche, so won t nej njespschindže, a won macz a kotru psche- prošyl njeběšche, so dyrbitaj t njemu pschincz. Won hebi myšlesche, so ho hromadže njechodža a so je teho dla lepje, hdyž hromadže njespschindu.

Sandženostř nimo jeho woczka czehnje — tež tón czaš, hdyž mějesche wotpohlad ho woženicz. Haj, won mozesche ho derje woženicz, jako pak swoju wuswolenu bliže sesna, pytny, so chze jeho pjenes dla wsacz. Duž jej s krótka napisa, so chze radicho ham wostacz. Wot teho czaša bēšche knjes Wonak jara s cziha živy. Won bēšche wopuschczeny muž.

W adventsim czašu won to wožebje czuješche. Bohaty pschekupz bēšche wozynny wobras na bok položil. Psched nim leža maczerne a hotšine listy. Won je ruku na woczki položil a hłowu pokhilił. Tón muž, kaž ho sda — plaka. A sažo adventske synki psches jstwu czašnu: „Hlaj, ja šteju psched durjemi!“

(Skónczenje.)

W jažnoscz teho Knjesa wobšwēczi jich.

Wojeřski hodowny wobras.

Na hórzy, kotraž psched městom D. ležesche, štejachu kasarmy, hrodej podobne twarjenje wot wonkach, šnutska pak wschitko po wojeřkim. Wuhlaj s wolnow bēšche krašny. Wē ho, w dolinje da ho pschewidžecz, Sobjo se swojej kšeboru podobnej wodu, s boka wot winowych horow wobdate. Delskach jěsdžachu kódcze se swojimi bēlymi wot wětra napjatymi plachtami — wobras boha- teho swobodneho cšlowšeho žiwjenja. Tam horkach w kasarmach pak kruta poškuschnoscz knježesche. Tu czuješche tež mladny schwižny jenolětny šušilěr Wondrak, kotruž na wolno slehnjenu pilnje swoju tšělbú rjedžesche. Wotpuř bēšche ho jemu wotpowjedzil, kiž bēšche hebi psches podwyschka wuprošyl, hač bēšche jón runje po swojej myšli po šatonju dostacz dyrbjal. Wschaf by jow rad sažo druhi džen hodow byl. Wone bēchu tola hodny! Hórke šaczucze nje- špotojnosczze ho w nim hibasche, won kšasche hebi do noweje maleje brody, won šchudrowasche w swojim hněwje se wschej mozu swoju tšělbú. — Won bēšche hotowny, won tšělbú do kuta štaji a ho s wolnom won slehny a hladašche na krajinu t jeho wohomaj wot šlónza wobšwětlenu. Druhy towaršchojo wó jstwie maja swoje šmēchi, jemu pak je napscheczowne, na nich pošluchacz. Won swojej woczki wobroczi t polonju na Sobjo a s boka t ranju, hdžež jeho luby starschiski dom leži. Won swojim myšlam lecžecz dawna jako ptaczkej, daloko do domišny. Won nětkole zyle wēscze wē, šcho ho domach čini. Šhēža je s najplódnjšchim wonjenjom napjeljena; — nušnje je w kuchinje a wó jstwie. Macz šhodži je swojim lubym mišym woblicžom w bēlym šchórzušche a w bēlej kapičžy na hłowje. Wona šchlu polnu najšrašnišcheho pječzla njeke; po žylym šwēcze ničtó tak pjez njemóže, kaž wona. We wulkim šale štaka a džela jeho luba šotšicžta na wobradženje ho hotujo ja dwanacze šhudnych džecz. Š tak husto je won pschi tym pomha! — Šhēžne durje ho wotewrja. Wone du, wone du!“ Klinczi psches žyly kšēžu. Bratr študenta, gymnasiasta, technikar — woni wschitžy pschindu, won ham njespschindže. Š tole sbožowne domojpschindženje na hodny, šak husto je ho tež šak domoj wróczil a w tutym lecze ša napscheczowna wojeřska šlužba — to bēšche tola žašoknje! Mjes tym so jeho bratšja hebi derje bycz dachu a mjehžy w klinje lubosczze w šarschiskim domje šedžachu, dyrbi ho won w kasarmach wokoło bēdžicz. —

„Šušilěro Wondrako, džens wječor w šchescžich hodžinach na štražu!“ nahle šadny jeho klinczešche. Šaž blyš ho šawjertny a s mērom štejesche. Šodwyschł štejesche w wotewrjenych durjach. „Šaž pschifasacz!“ je jeho wotmolwjenje. Durje ho šažo ša- cžinichu. — Šó to mi hišchže je! Šo je najškerje jedyn šchoril, ša kotrehož dyrbjú šastupicz. Šo šakim Šožu nóz a hodny na štraži! Won s ruku psches cžolo pschjedže a ho potom na ložo lehny; won by rad někotre hodžiny pošpal; ša nóz džē s cžežka španje pschinyjele — w polnej štražowanškej štwje a pschi tym wjele powjedanja a plapotanja — a škóncžnje budža jenolětni hišchže dacž dyrbjecz, šo bychu knjesow podwyschfow šakšerowali. Šo je mjeršaze! — Šeho macz jemu šažo psched woczki štupi. Wona je jemu w jentym lišče pižala, šo dyrbi wschitko cžišche a ščerpli-

wje šnjecz, pschetož wona jeho šamowólnu wutrobu šnajesche; wona je jemu prajila, šo ho wona w šwojej modlitwje šwēru na njeho dopomni a jemu pscheje, šo mohł tež w dalokosczji a we wojeřskej šukni šbožowne hodny mēcz; potom je jemu šlubila, šo chze jemu něšcho dobre pošlacz, wschitko domach pječene a warjene a šo dyrbi ho pschi tym na nju dopomnicž; a na pošledku je pižala: „Šój luby šyno! ja šym teho wēšta, w Šožej nožy budže jažnoscz teho Šnjesa tež twoju dušchu wobšwēcžicz. Šo wuprošy tebi twoja macz!“ Won džesche hebi po tón list a hebi jón s prawej nutrošczju pscheczita. Šeho mloda dušcha je hišchže njeskažena, won hebi tón list pod wojeřsku šuknju tykný, hdžež jemu jeho njesczepšliva wutroba kšapa. — Šrěnju štraži ma won wot wožnich hač do džēšaczich hodžin, won ma swoje měštno na nowym šorhošchēžu psched generalowej kšēžu. Šorkach w šwarje- njach šu wschitke wolna jašnje wobšwēlene žyly dolhi rynk. Won šlyšchi wješele džēcžaze hlošy, juškanje, šwjecze, špěwanje. Šdyž ho durje wotewrja, kotrež na šněhowe šorhošchēžo wjedú, wuindže lubošne wonjenje s domow. Won čini, kaž by šo njespytný a šmērný džēšacz šrocželow t prawizy a t šewizy štupa. Šyma je, hušta šurjawa je ho na šorhošchēžo lehnyła, šlunowe šlomjeschka móža ho šedy pscheczšichžecz. Šchēžo cžišchicho bu, ludžo šu wschitžy w domach šwjeczicz; šcho nětkole hišchže won džē w cžišchej Šožej nožy? — Š napscheczja w wrotach šedžesche pschedawarka, wona mějesche šušchenu šad na pschedaš, tež worjechi a šigi a wschelake wēžy s bēleho a bruneho poprjanža. Wona bēšche mloda šlěda žona w čornym rubišfku. Šačž tež wudowa njeběšche? Šóšla njeje šedži potuleny mały šchtyričětný hólz, wona je jemu wolnjane rukajzy na jeho malej rucžy tyknýła. Šemu pak je šnano tola hišchže šyma, tón mały nóbš a kulojte liza šu šak módre, o šak módre! Tón mały hólczk je wschōn njemērný a bēha tam a jow a ma ho wjele prašchecz; won macz ša ruku žyba, hdyž jemu rucže njewotmolwi.

Džewjecz bije, ša žona štanje, wschitko hromadže škladže, šatařnju hašnje, hólczka ša ruku wošnje a cžežki šorb na šhibjecz, pomaku wotēdže. Šemu wošaje je, kaž by ju cžežko šdychowacz šlyšchal a kaž bychu jej šlyšy po šlědym woblicžju dele bēžale. Won dolho ša njej hlada, doniž ho šady rózka hašy nješhubi. Šcho hebi won tež myšli? Won hebi myšli: „Šó šej tež rjane, wješele hodny nimatej! Šdyž wonej do swojeje hubjencje hošpody pschindžetej, šnano šchtyri ššhody wyšoko, šam jimaj s cžežka šcho wobradženje pschihotuje — abo šnano w šhachlach šatepi! — „Šušilěro Wondrako“, šak hebi won šam pschi hebi dale powjeda, „šej matej ho hišchže wjele hubjenšcho hač ty. Šy dyrbjal ho po prawom hašbowacz, mój pscheczelo, mój pscheczelo, šak pravje hašbowacz! Šdyž ty jutsje domoj pschindžesch, namakasch najškerje hodownu pošelku wot maczerje se wschēmi dobrými wēžkami! Wēšch ty šcho, šušilěro Wondrako, ty mohł po prawom pravje derje šemu malemu hólczkej něšcho wotedacz!“

Šeho štraža je t škónczej; s wulkeje žónškeje žyřtwje je džēšacz wotšilo. Won ho do štražowanškeje štwy wróczil. Druhu štražu ma won wot pječžich hač do šednich hodžin; šažo šteji won šnapscheczja žónškeje žyřtwje, wulke wolna woltařnišchēža šu jemu pschiwobrocžene. Šako bēšche šažo na swoje měštno pschischol, štara wulka žyřkej wscha cžmowa psched nim ležesche. Šola hlaj, krótko do šchescžich ho na dobo wyšoke wolna blyškaja w rjanej šwětlinje. Šo je wschitko w dobrým porjedže. pschetož w šchescžich hodžinach šapocznje ho rašcha Šoža šlužba Šožeho dnja; wulke šwēcžniki žyly wyšoki Šoži dom wujaschichu. Šwoni šawonichu s wyšokosczže dele a jich šynki psches žyle měšto cžehnjechu. Šasch šušilěr Wondrak kaž šašlepjenu wot jašnych šwětlich pruhow s žyřtwje štejesche; jemu bēšche šak džiwno — šak radoštnje w myšli. — Ša dobo ho na hašach hibasche, se wschēch šokow ludžo pschikhadžachu; pschetož rašcha Šoža šlužba Šoži džēn je jara lubowana, rjana roššwēlena žyřkej šak možnje cžehnje, šo hebi ludžo rad hodžinu španja wottorhnu. Wschaf šu hodny. Wušwonilo ho bēšche a šako pošlednje šynki wotmjelnu, byrgle nutškach možnje šaschumja a s tyšaz hlošow ho šaspěwa:

Dženš šhwalcže Šoha šchescž'jenjo,
Šiž šwój štol w nješju ma,
Šam wotamšnje šwój' šraleštwo,
Šam šwojoh' šyna da!

Wondrak žyle cžišche šteji, tšělbú na ramjenju. Won ho nje- hibuje. Šako woni nutškach dale špěwaja, ho won teho wostajicz njemóže, — won dyrbi šobu špěwacz; šo wschaf je šame šóržczenje,

ale nielczechy tola niemóže; wón snaje wschitke schtuczki teho kherluscha, a jako k posledniej schtuczcy pschiindu:

Wón dženka durje woterwi
A tom' raju Bożemu,
Tam cherub psched nim niesteji,
Czesć Bohu samemu.

Duż wojał swoju tselbu präsentuje, jako by niwidomna majestosc nimo njecho czahnyła. Wón sam njewé, kał je k temu pschischol. To pał wón nětko wé, so je jeho maczerka modlitwa wukhschana, pschetoż wón je jo saczul, każ prjedy ženje, shto ma to na bebi:

„A ta jasnosť teho Anjesa wobšwědzi jich!“

Hodowna nusa a hodowna pomoc.

Běšche patoržizu popoldnju. Shtóž běšche k hodownemu wobradženju nusne, ležesche w wjetichich a mjeišichich khezach wšy hotowe. Bože džěsczowe shtomy běchu do podnohow jažadžene, šwěczi kupjene, najrjeišche a najšepšche mjes jablukami wuswolene, worjedchi poskocžane a tež zokrowe a poprijanzowe kuski běšche bebi kóždy wot hodowneho hermanka, w šušodnym mějeze wotdžeržaneho, po swojim samóženju wjazy abo mjenje sa šwoje lube džěczi šobupschinjěł. Tute mějachu jenož hišče dwé abo tři hodžiny čakač a te Bože džěsczowe shtomiki stejachu w swojej šwjedžeńskej pysche psched nimi.

Jenož w jenej khezcy wot wschitkich tutych wězow ničto widžec njebe. To běšche ta khezka w kotrejž tkalžowa wudowa Hana je swojimi shtyrimi šyrotkami w starobje wot tři hač do džewjecz lět bydlešche. Ale tuta khezka njebešche jejne wobšedženstwo, ale šluschesche burej M., kiž běšche jej po šmjerczi mandželšeho, kotrehož dolha khorosć běšche to, shtož běšchtaj bebi nalutowało, spóžerała, k wobudlenju pschewostajil i wuměnjemjom, jo dyrbi jemu pschi wschitkich nušnych pólnych džělach pomozna byč.

Džěczi bechu drje ju hižo něotre dny prošyle, so dyrbi jim jenož sa něotre krosčki něšto k Božemu džěsczu kupicz; ale poslenje pjenjesy běšche wona hižo jańženy tydžen wudawała; duž běšche wona zyle bjes pjenjes. Burowka Sch. drje běšche jej hižo něotry krocž prajila, jo dyrbi, hdyž je w nuš, k nej pschińcz; ale Hana běšche pobožna žónka, jena i czichich w kraju, kotraž swoju nadžiju radšcho na Božu hač na człowjekow šmilnojez staji. Teho dla so niž na człowjekow ale na swojeho Boha wobroczi, w kotrymž wjedžesche, so šmędža jeho džěczi se wschitkimi, tež i najmjeńšchimi naležnosćemi k njemu pschińcz a jeho pomoc bebi wuprošycz — a prošy w džěczazym šmyšljenju: „Ach, šwjaty Wótče, wobradž mi jenož tał wjele, so móžu swojim džěczom dženska wjeczor sacžinjene bėny dacž.“ Ale wjeczor so pschibliža a žadyn dał njepšchidže. Škóncžnje šalincžachu šwony a pscheproschachu k Božej nozy. Tež Hana džěšche k Božej šlužbje, bebi myšlo, potom tola k burowcy Sch. hič a ju wo něšto prošycz. W swojim předowanju napominašche pał duchowny wošebje tež kšudych, bebi wot šbóžnika Boži džěsczowy dar wobradžicz dacž a jim pschiwolašche: „Wy kšudzi ludžo! Wy šmėče dženska kšoble k šbóžnikaj pschińcz a jeho sa waš a sa wasche džěczi wo Boži džěsczowy dar prošycz. Špytajeze jenož a džěcze k njemu. Wón chze, so by dženska w wschitkich domach wješele bylo dla jeho narodženja. Ale k njemu, k njemu džěcze a niž k człowjekam. Wón ma šepšche dary hač woni a budže je wam dacž.“ Tute šlowa, kiž bechu zyle kaž sa tkalžowu wudowu rěčane, jej so hluboko do wutroby šarychu, tał so bu druheje myšle a k burowcy Sch. njendžesche, ale polna džaka a wješeleho proščenja domoj kšwatašche. Dwělowacz běšche jej w tutym wokomiku zyle njemóžno. Š wješelem woblicžom postrowi šwoje džěczi a džesche: Čakačjeze jenož, našch šbóžnik chze nam dženska hiščeze jene hodowne wješele wobradžicz. Potom so k blidu šehydachu a šapoczachu šwoje bėny jěscž, niž sacžinjene, ale jenož warjene, kažk bechu jich wschědna jědž. Ale shto so sta? Woni hiščeze njebechu i wjeczerjenjom hotowi, dha pschidže džowka wot bura M. i korbon a džesche: „To wšmicze, to šezele wam bur M.“ Korb běšche napjelnjenty i kšlěbom a i wulkim kručom šušcheneho mjaša. Pola maczerje a pola džěczi běšche nětko wješele njewurjekniwe; i jeny dobom so bohaczi a wješeli czujachu. Maczeri běšche to

wulki džiw; pschetož bur M. běšche w zyle wšy jako ški py człowjek snaty a wona jeho hinascheho tež hiščeze njebe šejnala. Nětko móžesche wona šwojim džěczom k bėnam tež kruč kšlěba dacž a sa jutsišchi šwjedžen krašny wobjed pschihotowacz. Wona mějesche nětko wjele wjazy, hač běšche bebi wot swojeho šbóžnika wuprošyla. So pał běšche tón šbóžnik, kiž běšche na tał špodžiwne waschnje so sa nju starał, wo tym dyrbesche so wona najajtra hiščeze jasnišcho pschewědžicz. Duzy wote mšche čakašche wona na bura M. a so jemu džakowasche. Wón pał jej wotmolwi: „Šchowaj bebi jenož šwój džak. Sa jón njerodžu a jón wšacz nješmēm. Mě je so wčera zyle džiwno šechlo. Šižo rawo mje něšto čžerjesche, tebi mjažo a kšlěb pšžlacž, ale ja njechach. Dha žaneho mēra njenamatach, doniž korb i tymi wězami prjecz njebe. Tajke něšto šwoje žiwe dny hiščeze nješym šhonil. Džakuj so teho dla komuž chzešch, jenož mi niž. Wudowa nětko wěscze dwóžny wjedžesche, komu mějesche so sa wobradženje džakowacz. Ale niž jenož šlowa bechu, i kotrymž njebeškemu dariczelej šwój džak woprowasche, ale wona čini to wošebje i tym, so hiščeze i wjetšchej wješelosczi a i wjetšchim dowěrjenjom k temu džeržesche, wo kotrymž špěwamy:

„Ty dobre pucze wschudže
A pomoz wudželšch;
Ty požohnjeshch ludži,
Šim šwětko šakšwěczšch;
Čže ničto njesamoli,
Twój štuff so dyrbi štačž,
Wšcho dže po twojej woli,
Ty móžeshch šbože dacž.“

Šhrystuš, tón šbóžnik tu je!

Wón stejeschche na mošče a hladasche i pokšmurjenym woblicžom dele do rěki. Hodowne šwony wolachu k šwjedžeńskej nutnosći a wjeczorne šmėrki lěhachu so na šemju. Muž na mošče nješluschesche šwonjenje; wón widžesche jenož nóz, čžemmu nóz kolo wokolo. Psched lětami běšche šbožowny muž a mějesche luby dom, w kotrymž luba mandželka a lube džěczi bydlachu a šwjeczesche wješele hody i tymi šwojimi. Ale potom čžehnjechu jeho ški towašchowo do swojeho towaštwa a wón poča hušto do korežny kšodžicz a bu wopilž. Šdyž potom hody pschidžechu, běšche šwědomje drje klapalo a jańžene lēto běšche swojej mandželškej šlubil, so chze so polěpschecz, a wona běšche prošyla, so by wón i nej a i džěczimi kemschi šchol. Dha běšche jej wotmolwił, so duchownym rěčam njeweri a so kemschi njendže. Wona běšche jemu prajila, so so wón polěpschowacz njebudže, hdyž bebi njacha wot šbóžnika pomhacz dacž. Tutym šlowam běšche wón hrosnje šmjal a běšche swojej mandželškej pokajacz chžyl, so ma sam w bebi mōz, so polěpschowacz.

Šedny mēšaz be šchlo, potom běšche hōrje dnyžli prjedy. Nětko knježesche domach njemēr a hubjenstwo a wón běšche bjes džela a nješbožowny. Wón hlada do rěki: do wody! do „wody“, pschi bebi praji. Wón pschima do šaka a wošnje palenzowu bleschu won. Dwazeczi nowych pjenješkow ma w druhim šaku. Šedny hōlž pola njecho nimo kšwata. „Šejda hōlcze, ty mohł mi něšto k lubosći šezinicž“, jemu praji. „Šaj radny“, wotmolwi hōlž. „Tu masch pjenjes, dži mi pō palenz.“ „To ja nječiniju“, wotmolwi hōlž, „mōj nan ženje palenz njepije, wón praji, so palenz człowjeka hlupeho a bjesšbóžneho čžini. Wy dyrbjeli radšcho so mnu kemschi hič.“ Potom hōlcžez špěwajo prjecz dže. Wón špěwa: „Šhrystuš, tón šbóžnik tu je! Šhrystuš, tón šbóžnik tu je!“ Temu mužej na mošče je psches wutrobu šchlo: „Palenz čžini człowjeka hlupeho a bjesšbóžneho“, a potom je jemu psches wutrobu šchlo: „Šhrystuš, tón šbóžnik tu je!“ dha čžišny bleschu do rěki, do kotrež chžyšche sam škocžicz; wón sam pał dže sa tym hōlžom, wón dže do Božej nozy. Šemu kšiczi tam napšchecžiwu, jemu čžehnje psches wutrobu: „Šhrystuš, tón šbóžnik tu je!“ Potom so domoj wróczi k tym šwojim. Wón je so wobrocžil wot swojeho šleho pucža. Wón wé, shtó móže a chze jeho wumōz a wumōžnikaj i šbóžnikaj je so podal.

Lēta šu so minyle wot tamneho wjeczora. Nan šedži pod božodžěsczowym shtomom. Wón je jara šbožowny w towaštwej tych šwojich a i hlubokosćje džakapolneje wutroby kšiczi špěw: „Šhrystuš, tón šbóžnik tu je!“